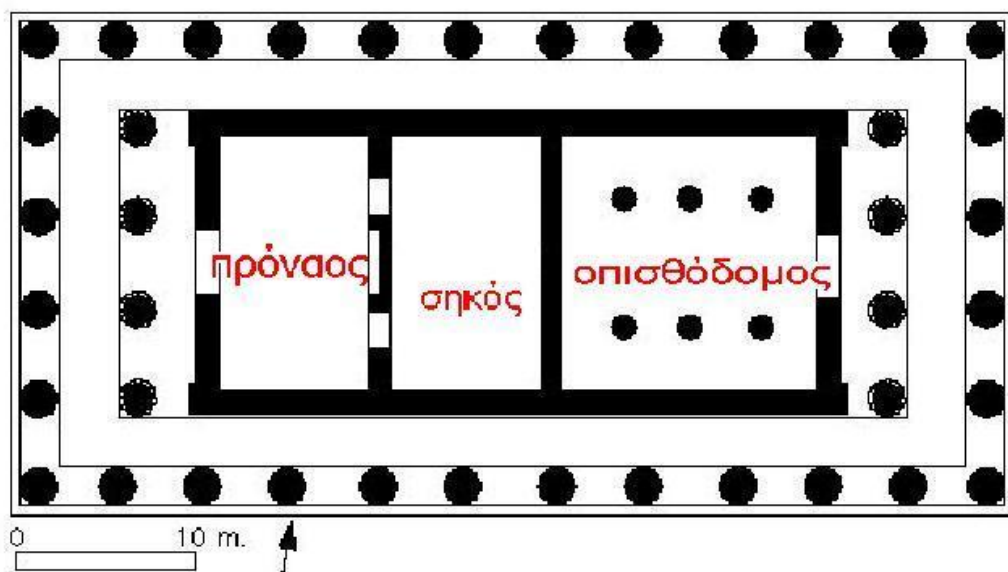

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΤΕΧΝΕΣ

ΝΑΟΙ

Ο μεγαλύτερος αριθμός αρχιτεκτονικών κατασκευών είναι ναοί, οι οποίοι τα αρχαϊκά χρόνια ήταν στην αρχή με *ξύλινο σκελετό* και στη συνέχεια αρχίζουν να χτίζονται από πέτρα. Σκοπός τους είναι να στεγάσουν το άγαλμα του θεού ή της θεάς, γι' αυτό και είναι οι πρώτες μεγάλες κατασκευές στην ελληνική αρχιτεκτονική ήταν επίδραση από τους λαούς της Ανατολής, όπως η Αίγυπτος με τις μεγάλες κατασκευές από πέτρα, χώρα με την οποία είχαν πολλές επαφές οι Έλληνες.

Ο ελληνικός ναός περιβάλλεται από μία σειρά κιόνων που ονομάζεται "πτερόν" και ο ναός παίρνει το όνομα "περίπτερος". (Αν υπάρχει διπλή σειρά κιόνων, ο ναός ονομάζεται "δίπτερος"). Το άγαλμα του θεού ή της θεάς βρίσκεται στο χώρο του **σηκού**.

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

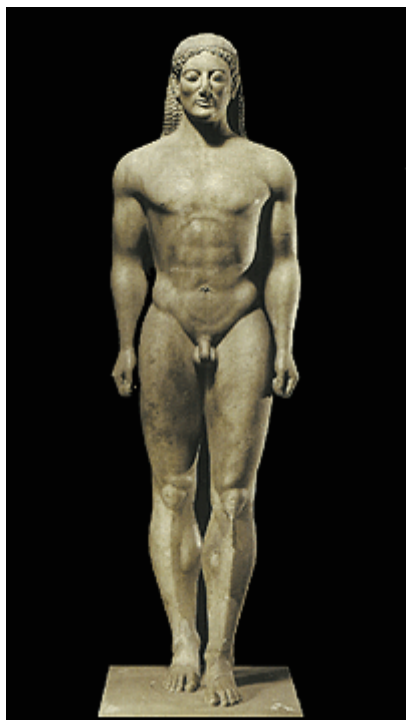
Οι ρυθμοί (τύποι αρχιτεκτονικής με ιδιαίτερη τεχνοτροπία) που επικρατούν στην ελληνική αρχιτεκτονική είναι δύο: **Δωρικός Ρυθμός** - Τα κτίρια είναι λιτά, αυστηρά, με βαριές αναλογίες. Τα κιονόκρανα είναι απλά, χωρίς ιδιαίτερη διακόσμηση. Πάνω από το επιστύλιο έχουν «τρίγλυφα» (τρεις γλυπτές κατακόρυφες γραμμές) και ανάμεσά τους «μετόπες» (τετράγωνα

πλάκες με ανάγλυφες παραστάσεις. **Ο Ιωνικός Ρυθμός** -Τα Ιωνικά κτίρια χαρακτηρίζονται από ανάλαφρες αναλογίες και μεγαλύτερη διακοσμητικότητα

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Τα συνηθισμένα αγάλματα της εποχής είναι οι Κούροι και οι κόρες που είχαν προορισμό να αφιερωθούν στους θεούς ή να τοποθετηθούν πάνω σε τάφους.

Κούρος: η εικόνα του νέου άνδρα. Όρθιος, καταπρόσωπο, προβάλλοντας το ένα πόδι - συνήθως το αριστερό- με τα χέρια κατακόρυφα ή ελαφρώς λυγισμένα να ακουμπούν στους μηρούς με σφιγμένη την παλάμη σε γροθιά. Έτσι γυμνός, αντιπροσωπεύει την αιώνια νιότη, το αιώνιο κάλλος και δύναμη, την ελπίδα και τη χαρά της ζωής. Μερικοί κούροι, οι πρωιμότεροι, είναι υπερφυσικού μεγέθους. Το θέμα του κούρου έδωσε τη δυνατότητα στους γλύπτες να ασχοληθούν με την απόδοση της ανατομίας του ανδρικού κορμιού φτάνοντας σχεδόν σε φυσιοκρατικά χαρακτηριστικά Όσοι είχαν στηθεί πάνω σε τάφους αποτελούσαν μνήματα των νεκρών, τη νοητή εικόνα τους, αντιπροσωπεύοντας την προηγούμενη νιότη και δύναμή τους.

Κόρη: ο αντίστοιχος τύπος του κούρου. Συνήθως μεγέθους μικρότερου του φυσικού, αντιπροσωπεύει τη γυναικεία χάρη και σεμνότητα. Όρθια, καταπρόσωπο, ντυμένη -σε αντίθεση με τον κούρο- άλλοτε με το βαρύ δωρικό πέπλο και άλλοτε με λεπτό χιτώνα και ιμάτιο κατά τον ιωνικό τρόπο ένδυσης. Τα σκέλη παράλληλα με ελαφρά προβολή του ενός. Το ένα χέρι, συνήθως το αριστερό, κατεβασμένο πιάνοντας το ένδυμα έτοιμη να βαδίσει. Ενώ το δεξί προτεταμένο ή ακουμπισμένο στο στήθος, κρατά κάποια προσφορά ή άνθος. Στο κεφάλι φορά διάδημα ή στεφάνη, ενώ η κόμμωση παρουσιάζει μια μεγάλη ποικιλία απόδοσης των μαλλιών πάνω στο κεφάλι, στην πλάτη και μπροστά στο στήθος. Σε αντίθεση με τους κούρους, όπου ο καλλιτέχνης δείχνει την

επιδεξιότητά του στην απόδοση της ανατομίας του σώματος, στις κόρες πειραματίζεται στην απόδοση του ενδύματος σε σχέση με το σώμα. Οι κόρες που βρέθηκαν στην Ακρόπολη αφιερώματα στην Αθηνά, αποτελούν σημαντικά έργα για τη μελέτη του θέματος αυτού στη γλυπτική.

Αρχαϊκό μειδίαμα: κατά την απεικόνιση των χειλιών, υπήρχε η άποψη ότι στα πλάγια είναι ελαφρώς ανασηκωμένα. Έτσι, δημιουργούσαν ένα ελαφρύ χαμόγελο -το αρχαϊκό μειδίαμα- που όμως δεν εκφράζει κάποια ψυχική διάθεση.

ΚΕΡΑΜΙΚΗ

Τα αγγεία είναι ζωγραφιστά με παραστάσεις ζώων και μυθολογικών τεράτων, όπως οι "γρύπες" (φτερωτά λιοντάρια), πάνθηρες, σφίγγες κ.α. (επιδράσεις από την τέχνη των ανατολικών λαών) ή και σκηνές από τη μυθολογία. Δύο ρυθμοί επικρατούν:

α. μελανόμορφος ρυθμός: Οι μορφές αποδίδονται κυρίως με χρώμα μαύρο (μέλαν) , *τον επινόησαν Κορίνθιοι καλλιτέχνες. Χρησιμοποιήθηκε πολύ από τους Αθηναίους καλλιτέχνες*

β. ερυθρόμορφος ρυθμός: Απόδοση των μορφών αντίστροφα, με το (κοκκινωπό) χρώμα του κεραμιδιού, σε μαύρο φόντο και οι λεπτομέρειες τώρα ζωγραφίζονται με χρώμα πάνω στο (κοκκινωπό) χρώμα του πηλού

Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Η Ακρόπολη των Αθηνών, ο επονομαζόμενος "ιερός βράχος", είναι ο πιο σημαντικός αρχαιολογικός χώρος στην Ελλάδα και βρίσκεται σε λόφο στο κέντρο της σημερινής Αθήνας. Στην Ακρόπολη υπάρχουν τρεις αρχαίοι ναοί, ο Παρθενώνας, το Ερέχθειο και ο ναός της Απτέρου Νίκης. Επίσης, υπάρχει και η μνημειακή είσοδος, τα Προπύλαια. Όλα τα μνημεία της Ακρόπολης είναι κατασκευασμένα από Πεντελικό μάρμαρο και χτίστηκαν κατά το Χρυσό αιώνα του Περικλή, την επονομαζόμενη Κλασική Περίοδο (450-330 π.Χ.). Δούλεψαν επί οκτώ χρόνια για να κατασκευάσουν αυτά τα υπέροχα και μοναδικά μνημεία τα αφιερωμένα στους Θεούς. Όλα αυτά τα μνημεία στην Ακρόπολη της Αθήνας διατηρήθηκαν επί 20 αιώνες, για 2000 ολόκληρα χρόνια.

Ο Παρθενώνας ήταν αφιερωμένος στη Θεά Αθηνά, την προστάτιδα της πόλης. Χτίστηκε από τους αρχιτέκτονες Ικτίνο και Καλλικράτη υπό την

εποπτεία του Αθηναίου γλύπτη Φειδία. Στο χώρο υπήρχαν επίσης δύο κολοσσιαία αγάλματα της Θεάς Αθηνάς, έργα του Φειδία. Το ένα από τα δύο αγάλματα βρισκόταν μέσα στον Παρθενώνα, ήταν φτιαγμένο από χρυσό και ελεφαντόδοντο και είχε ύψος 9 μέτρα. Το άλλο, εξίσου μεγάλο, ήταν φτιαγμένο από χαλκό και βρισκόταν έξω από το ναό.

Ακριβώς απέναντι από τον Παρθενώνα βρίσκεται το Ερέχθειο. Είναι ο ναός του οποίου οι 6 κίονες έχουν τη μορφή νεαρών κοριτσιών, των Καρυάτιδων. Κατά τη μυθολογία στο σημείο αυτό έγινε η φιλονικία της Αθηνάς και του Ποσειδώνα για την κυριαρχία της πόλης. Ο θεός της θάλασσας Ποσειδώνας χτύπησε το βράχο με την τρίαινα και ξεπήδησε θαλασσινό νερό. Με τη σειρά της η Αθηνά χτύπησε με το δόρυ της και φύτρωσε η ελιά. Οι θεοί που ήταν κριτές έδωσαν τη νίκη στην Αθηνά. Οι Αθηναίοι όμως θέλοντας να συμβιβάσουν τους δύο αντίπαλους θεούς τους αφιέρωσαν από ένα ιερό κάτω από την ίδια στέγη. Έτσι χτίστηκε το πιο ιδιόμορφο από τα οικοδομήματα της Ακρόπολης από άποψη αρχιτεκτονικού σχεδίου. Στο σημείο αυτό κατά τη μυθολογία είχε την κατοικία του ο βασιλιάς Ερεχθέας, που αργότερα ταυτίστηκε με τον Ποσειδώνα. Γι' αυτό και ο ναός πήρε το όνομά του από το μυθολογικό αυτό βασιλιά της Αθήνας. Ο ναός χτίστηκε μεταξύ 425 και 406 π.Χ. Με σχέδια του αρχιτέκτονα Καλλίμαχου και είναι ένα από τα αριστουργήματα του ιωνικού ρυθμού.

Εσωτερικά ο ναός ήταν χωρισμένος σε δύο μέρη. Το ανατολικό μέρος προς την πρόσοψη ήταν της Αθηνάς, το άλλο του Ποσειδώνα. Στο ιερό της Αθηνάς βρισκόταν το ξόανό της, ένα άγαλμά της δηλ. Κατασκευασμένο από ξύλο ελιάς για το οποίο πίστευαν ότι είχε πέσει από τον ουρανό. Στο ιερό του Ποσειδώνα, όπου κατεβαίνει κανείς με 12 σκαλοπάτια, η ξηλωμένη σ' ένα σημείο στέγη και οι τρεις τρύπες στο βράχο του δαπέδου προκλήθηκαν από το χτύπημα της τρίαινας του θεού, όπως πίστευαν οι αρχαίοι. Το πιο γνωστό όμως μέρος του Ερεχθείου είναι η «Πρόστασις των Κορών», οι περίφημες δηλ. **Καρυάτιδες**. Πρόκειται για ένα σκεπαστό μπαλκόνι, του οποίου η στέγη στηρίζεται όχι σε κίονες, αλλά σε έξι αγάλματα κοριτσιών εξαιρετικής τέχνης. Καρυάτις ονομάζονται τα γλυπτά που έχουν γυναικεία μορφή και χρησιμεύουν στην στήριξη κτιρίων. Η λέξη Καρυάτις στα αρχαία Ελληνικά σημαίνει *Κόρη από τις Καρυές*, μια πόλη κοντά στην Σπάρτη. Είναι μια παραλλαγή της Κόρης και χρησιμοποιείται στην αρχιτεκτονική αντί για κίονες ως διακοσμητικό στήριγμα σε πύλες, προσόψεις, γείσα, ζωφόρους, σκεπές και λοιπά. Το αντίστοιχο αρχιτεκτονικό στοιχείο που έχει ανδρική μορφή ονομάζεται Άτλας. Στην αρχαία αρχιτεκτονική τέχνη, ιδίως στον Ιωνικό ρυθμό οι κίονες συχνά αντικαθίσταντο με αναπαράσταση λυγερής γυναικείας μορφής. Στον Δωρικό ρυθμό αντίθετα, προτιμούσαν τα γεροδεμένα ανδρικά κορμιά.